

**ÀESPOSTES, COMENTARIS I SUGGERIMENTS A LES PREGUNTES PROPOSADES PER L'IAEDEN
D'EN COMÚ PODEM: LA TRANSICIÓ SOCIOECOLÒGICA SERÀ JUSTA SOCIALMENT, O NO SERÀ.**

1. Quins compromisos assumeix el vostre partit en relació a les propostes contingudes en aquest manifest?

Compartim en línies generals les propostes contingudes en el manifest, amb algunes consideracions. D'entrada pensem que cal un pla d'energia de Catalunya, que estigui lligat amb els plans de mitigament del Canvi climàtic i el Pla Territorial General de Catalunya. Si no hi ha una acció coordinada entre les polítiques de mitigament, transició energètica i Pla Territorial Integral i una participació democràtica en aquests processos, els conflictes poden paraitzar aquests canvis. Per això és imprescindible aprovar l'estratègia d'adaptació al canvi climàtic i la seva plasmació territorial

<https://canviclimatic.gencat.cat/ca/ambits/adaptacio/estrategia-catalana-dadaptacio-al-canvi-climatic-2021-2030/>

http://cads.gencat.cat/web/.content/Documents/Informes/2016/Agenda_2030_CAT/ODS-7.pdf

2. Us comprometeu a derogar el Decret llei 16/2019, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls de les energies renovables?

El decret que pretenia impulsar l'esmerç en el sector de les renovables ha demostrat la seva ineficiència. Per tant, cal un decret que, mentre s'aprovin els plans anteriors, incentivi el desenvolupament de les energies renovables amb les garanties ambientals i energètiques que s'assenyali en el document, i on la presència pública tingui un major protagonisme, com s'argumenta a la resposta 3.

3. La implantació d'energies renovables s'ha de fer a partir de la iniciativa pública o público-privada amb un percentatge significatiu de participació pública? O bé s'ha de deixar en mans privades?

Defensem que la transició energètica ha de ser liderada per les institucions públiques, a diferents escales, especialment pel que fa a grans instal·lacions i a les xarxes de transport necessàries per distribuir l'energia. Però no podem negar la participació dels agents privats: projectes amb participació pública si el govern no disposa de la tecnologia o de fons suficients, les iniciatives de cooperatives de subministrament/distribució d'energia, particulars que vulguin fer instal·lacions individuals o de les empreses que vulguin fer la seva pròpia transició. D'altra banda, cal distingir les possibilitats de producció/consum dels habitatges aïllats, de les necessitats dels habitatges col·lectius (edificis), de les de les empreses i la xarxa de transport col·lectiu viari i tramvia. La transició energètica exigirà un progressiu canvi en el mixt de producció/distribució per satisfer la demanda social i econòmica en un horitzó de reducció de carboni (reducció emissions CO2) i d'electrificació de l'economia en base a energies renovables. Per acabar, és imprescindible tenir en consideració la desigualtat en la distribució de la renda en tot aquest procés de

transició (resposta 8). Els preus actuals de les instal·lacions de les renovables no estan a l'abast d'una majoria de la població.

4. Quins són els compromisos del vostre partit en relació a aquesta qüestió i en concret per a les comarques gironines?

Per resoldre aquests conflictes que es generaran en la transició energètica caldrà fer ús d'un ampli ventall de polítiques. En el cas de les comarques gironines l'esforç haurà de ser superior a altres indrets; primer, perquè importa bàsicament electricitat de les nuclears o de les instal·lacions de cycle combinat situades d'altres territoris:

http://icaen.gencat.cat/web/.content/10_ICAEN/16_dades_obertes/arxiu/Balanc_energetic_2017_19-06-20.pdf.

I també l'energia renovable que es contracta aquí majoritàriament prové de fora de les comarques gironines (com exemple: <https://www.somenergia.coop/ca/produccio/>).

Per tant, caldrà fer esforços en diferents fronts i escales. Primer, en l'eficiència en la nova construcció i en la rehabilitació del parc d'habitatges obligant al compliment de les directives ja aprovades i reforçant les normatives amb penalitzacions/incentius econòmics per l'adaptació; en segon lloc, en la reducció del consum de combustibles fòssils en la xarxa viària (resposta 5), en la planificació territorial per incrementar l'eficiència energètica de la matriu territorial (resposta 6) i, òbviament, amb la instal·lació de plantes de generació d'energia eòlica, fotovoltaica i biomassa (aprofitaments forestals), amb els criteris i garanties que exigiran els plans aprovats (resposta 1 i 2).

5. Preveieu impulsar la mobilitat col·lectiva com marca la Llei de Canvi Climàtic amb, per exemple, més

El canvi climàtic està provocant afectacions a la salut de les persones (contaminació) i alteracions en els sistemes agroecològics tal com els hem conegut fins ara. El canvi climàtic és resultat en l'actualitat de les emissions de CO2 derivades majoritàriament del transport per carretera. Per això, acompanyant el pla de transició energètica, cal un pla de mobilitat sostenible. Pel que respecta a les comarques gironines, en una primera fase, cal aturar els projectes de variants i ampliacions com la C-32, C-31 C-63, A-26, C-25 ... Aquests projectes són producte d'una cultura de la mobilitat que sobredimensiona la capacitat viària i ateny a la mobilitat d'un percentatge reduït de la població. Cal passar a una política que doni resposta a les necessitats locals de mobilitat basada en el transport públic i col·lectiu. Per solucionar aquestes problemàtiques proposem dues línies d'actuació bàsiques interrelacionades; d'una banda, caldria millorar la senyalització i seguretat en els encreuaments, entrades i sortides, i millores en el ferm de la xarxa viària; i d'altra, proposar una llei de bases de mobilitat sostenible que la defineixi com un dret i n'asseguri l'accessibilitat per a tots i totes a través d'una oferta equitativa social i territorialment, així com la sostenibilitat econòmica i l'equilibri financer dels sistemes de transport públic. Particularment, dissenyar una xarxa de busos que connectin les capitals de comarca amb una

freqüència horària d'una hora i de mitja hora en les rutes de més demanda.

A mig termini cal impulsar un pla d'inversió en mobilitat ferroviària de proximitat. En primer lloc, cal millorar les connexions existents, la freqüència en els trajectes. I en una segona fase cal connectar les principals poblacions amb una doble anella de tren-tram amb ròtula a Girona que lligui les poblacions de l'interior amb la costa (Palamós-La Bisbal-Girona-Sant Feliu-Palamós; Girona-Banyoles-Olot-Anglès-Girona). Una mostra de la interrelació entre la xarxa de ferrocarril, la xarxa viària i el carril bici per lligar la mobilitat de proximitat es pot trobar en els articles de Pau Noy a

<https://blogs.lavanguardia.com/cambiar-para-seguir-viviendo/2021/02/09/movilidad-zonas-rurales-ante-la-escasez-energetica-30336/>

6. Quines mesures impulsaríeu per aconseguir un ús sostenible i racional del territori?

La protecció "geogràfica" d'espais, hàbitats i espècies a través de normatives (lleis, decrets, etc.) ha mostrat els seus límits, perquè tracta els agrosistemes com si poguessin regular-se com a plans parcials en sòl no urbanitzable. Traçar els límits o fronteres de la protecció és una estratègia que també té riscos, si bé ha preservat espais de la urbanització, també ha creat espais forestals potencialment problemàtics (risc d'incendi), en gran mesura perquè no s'han desenvolupat ni executat estratègies de gestió i finançament efectives. Molts dels plans aprovats els anys 2006-2012 han quedat en els calaixos (gestió XN2000, Pla de connectivitat ecològica, etc.). Per això, és imprescindible passar a una altra gestió i cultura del territori que preservi la biodiversitat a través de la "permeabilització" de la matriu territorial, reduint la fragmentació del territori i afavorint la protecció i desenvolupament dels espais agroramaders, i afavorint la sobirania alimentària, altrament dit el famós km 0. Probablement això passa, no només per un conjunt de directrius i plans (esmentats més amunt), sinó també per introduir un conjunt d'incentius econòmics per fer una transició cap a un sistema agroforestal ecològic. En aquesta transició territorial **ha de jugar un paper fonamental la pagesia**, i això està lligat a un altre gran canvi: la progressiva modificació de la cadena agroalimentària. Recuperar la integració del sistema agroramader per tal de tancar els cicles de nutrients (purins) en la mateixa explotació. Per això cal una revisió a fons del Pla general territorial de Catalunya que integri els criteris d'una planificació socialment justa (dret a l'habitatge, accés als aliments) i ecològicament sustentable (protecció biodiversitat, protecció zones fluvials i aigües, etc.). Perquè no es tracta només de guanyar posicions en una llarga 'disputa d'espais a protegir', sinó de crear un marc institucional i social favorable a una nova cultura del territori i la mitigació del canvi climàtic. I aquí la planificació territorial democràtica ha de tenir un paper plaú.

7. Quines mesures prendria el vostre partit per a revertir la contaminació dels aqüífers?

D'entrada, fomentar una gestió pública i sostenible de l'aigua, planificant globalment la gestió de tots els aqüífers, limitant la seva sobreexplotació i el seu transvasament, evitant-ne la contaminació i millorant els sistemes de canalització. Actualitzar el Pla de conques internes (Ter, Fluvià, Tordera) de l'Agència Catalana de l'Aigua i el seu Programa de mesures per fixar uns objectius ambientals d'acord amb la Directiva marc de l'Aigua, impulsant la recuperació d'aqüífers contaminats i la seva protecció. Aquesta política exigiria un major control sobre la grandària de les explotacions porcines i

exigint plans eficients per tancar els cicles dels nutrients (nitrogen) a les granges, per tal d'invertir la tendència de la contaminació dels aqüífers. D'entrada, a curt termini, aquests canvis haurien d'anar acompanyats d'incentius econòmics (per exemple afavorint la diversificació dels conreus, sembrar guarets), i a mig termini una progressiva transformació del sector com s'apunta a la resposta 6. Els problemes de salinització i reducció del volum d'aigües blaves al litoral exigeix el seguiment de les actuacions realitzades en el marc del programa de manteniment i conservació de lleres públiques de l'ACA, així com un especial seguiment dels canvis que s'estan produint en el litoral, deguts al consum intensiu d'aigua (urbanitzacions), el regadiu intensiu i la intrusió de l'aigua salada resultat dels canvis en els nivell del mar derivat del canvi climàtic.

8. Quines altres prioritats o mesures impulsaria per a assolir una Catalunya sostenible ambientalment, socialment i econòmicament?

No hi ha dubte que en el context de l'acceleració del canvi climàtic actual l'estratègia prioritària és aquella que s'aboca decididament a una transició energètica per reduir de manera urgent el consum de combustibles fòssils i reduir les emissions. La majoria de les mesures i criteris s'han expressat en els punts anteriors. Però si aquest repte es vol afrontar de forma decidida implicarà un conjunt de canvis que afectaren el conjunt de l'economia, l'estructura productiva i l'ocupació, com ha posat de relleu l'actual pandèmia. L'actual pandèmia pot ser el primer assaig per fer front a una altra gran pandèmia: l'energètica, derivada de la seva escassetesa. La crisi 2008 i la pandèmia 2020-21 han provocat una reducció del consum d'energia (mobilitat) i l'activitat econòmica, però també un increment de les desigualtats econòmiques, molt desiguals en funció del sector econòmic. Què podem aprendre d'aquesta experiència? Primer, que podem viure amb menys, i potser millor (reducció pol·lució a les grans urbs, revitalització d'activitats comercials i agràries de km 0), però també que cal una política de redistribució de la renda perquè ningú en quedi al marge, especialment en els sectors més colpits (turisme, restauració, comercial). Per aquesta transició caldrà com a pilar fonamental d'una renda garantida de ciutadania –un primer pas cap a una Renda Bàsica Universal– que englobi els diversos ajuts d'emergència proposats en l'actual crisi, a cops feixucs de gestionar, i un sistema universal de serveis públics. La despesa social ha de ser sostinguda amb un sistema impositiu progressiu i just, que atrapi aquells sectors relacionats amb el lucre i tota mena d'especulació financera i immobiliària, que han provocat les darreres crisis (1998, 2007-12). La fortalesa de la xarxa social serà un element crucial en qualsevol transició socioecològica per tal d'impedir que quedin enrere o fora aquelles persones ocupades en els sectors de decreixement necessari o hagin quedat a l'atur, evitant així frustracions o rebots socials. **La transició socioecològica serà justa socialment, o no serà.**